

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ЛЯШКО ОЛЕНА ОЛЕКСАНДРІВНА

УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи за другим рівнем вищої освіти (магістр)

Миколаїв – 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Благоустрій населених пунктів – одна з актуальних проблем сучасного містобудування. Сучасний стан благоустрою територій в Україні характеризується переважно як незадовільний. У спадок Україні дістався благоустрій, який виконувався ще за радянських часів. Десятиліттями сфера житлово-комунального господарства фінансувалася за «залишковим принципом».

Незважаючи на наявність законодавчої та нормативно-правової бази, прийняття Стратегії регіонального розвитку, розроблені Програми з благоустрою населених пунктів, наразі використовуються застарілі інструменти та засоби для здійснення діяльності в частині благоустрою, а обмежене фінансування даної сфери не дозволяє охопити усі її напрямки діяльності в повній мірі та забезпечити розвиток даної сфери на належному рівні. До економічних проблем додаються організаційні проблеми – відсутність або слабкий розвиток конкурентного середовища і неефективна система керування міським простором.

Визначальною ознакою благоустрою як підходу до облаштування міського середовища в населених пунктах України є його переважно репрезентативний характер. Благоустрою, зазвичай, підлягають не всі публічні простори, а лише ті, які є найбільш відвідуваними. Політика благоустрою реалізується переважно за демонстративним принципом, який має мало спільного з реальними потребами та очікуваннями громадян. Дороги, тротуари, прибудинкові території потребують термінового ремонту та реконструкції. Місця для відпочинку громадян, дитячі та спортивні майданчики, сади, парки, сквери, газони та інші об'єкти зеленого господарства, дизайн населених пунктів потребують вдосконалення, а санітарно-гігієнічні умови потребують покращення.

Управління у сфері благоустрою населених пунктів потребує реалізації ефективних заходів від органів державної влади та місцевого самоврядування, сприяння розвитку сфери благоустрою, громадської участі, яка виступає важливим та необхідним механізмом позитивного впливу громадськості на діяльність влади в інтересах громадян. Доцільно реалізовувати кращі практики благоустрою в Україні та світі, розробляти та впроваджувати новації, з метою поліпшення рівня благоустрою та забезпечення розвитку комфортного, безпечного оточуючого середовища.

Стан наукової розробки теми. Існує значна кількість наукових джерел, в тому числі й енциклопедичного характеру, які розкривають різні аспекти визначення благоустрою населених пунктів. Визначенню поняття «благоустрій населених пунктів» та його особливостям присвячені роботи таких науковців, як: Є. Пряхіна, Р. Шмига, М.

Тихомірова, О. Амосова, О. Ігнатенка, А. Кузнецова, К. Бельського, О. Лівінського, С. Ушацького, П. Оробченко, В. Сохи, О. Авдеєнко, М. Захарчука, Р. Арчибальда.

Однак в умовах постійно мінливого оточуючого середовища, зміни законодачої бази, технологій і появи інновацій, постійного реформування сфери житлово-комунального господарства дослідження питання благоустрою населених пунктів не втрачає своєї актуальності.

Метою роботи є аналіз особливостей та шляхів удосконалення механізмів управління у сфері благоустрою населених пунктів.

Для досягнення мети було визначено наступні **завдання**:

1. проаналізувати джерельну базу та визначити основні поняття і категорії дослідження;
2. проаналізувати законодавчу та нормативно-правову базу у сфері управління благоустроєм населених пунктів;
3. розкрити особливості закордонного досвіду благоустрою населених пунктів;
4. охарактеризувати сучасні проблеми та етапи реалізації проєктів благоустрою;
5. проаналізувати особливості планування та фінансового забезпечення благоустрою населених пунктів;
6. розкрити особливості громадської участі в реалізації міських проєктів благоустрою;
7. висвітлити досвід реалізації проєктів благоустрою на території Корабельного району міста Миколаєва;
8. запропонувати шляхи оптимізації управління сферою благоустрою.

Об'єктом дослідження є публічне управління у сфері благоустрою населених пунктів.

Предметом дослідження є особливості, проблеми та шляхи оптимізації управління у сфері благоустрою населених пунктів в Україні, з урахуванням вітчизняних та закордонних здобутків, а також досвіду реалізації благоустрою на території Корабельного району міста Миколаєва.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані загальнонаукові методи, які дали змогу ґрунтовно дослідити теоретичні та практичні аспекти управління у сфері благоустрою населених пунктів в Україні. Зокрема, було використано наступні методи: метод узагальнення використано для розкриття сучасних проблем сфери благоустрою населених пунктів та особливостей планування діяльності благоустрою населених пунктів, розкриття аспектів громадської участі в реалізації міських проєктів благоустрою. Метод порівняння використано у роботі під час дослідження вітчизняного

та закордонного досвіду та здобутків у сфері благоустрою населених пунктів. Системний метод використано при аналізі фінансового забезпечення благоустрою населених пунктів та етапів реалізації проєктів благоустрою. Також у роботі використовувались такі загальнонаукові методи, як метод аналізу та синтезу, метод індукції та дедукції.

Наукова новизна одержаних результатів. Положення і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження особливостей управління у сфері благоустрою населених пунктів в Україні, з урахуванням досвіду реалізації благоустрою на території Корабельного району міста Миколаєва, а також у навчальному процесі.

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження особливостей управління у сфері благоустрою населених пунктів в Україні, з урахуванням досвіду реалізації благоустрою на території Корабельного району міста Миколаєва, а також у навчальному процесі.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки дослідження апробовано у формі доповіді на 24 Всеукраїнській щорічній науково-методичній конференції «Могилянські читання – 2021: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти на тему: «Управління у сфері благоустрою населених пунктів».

Структура роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків та списку використаних джерел (159 найменування), додатків. Загальний обсяг роботи складає 151 сторінку, з яких 113 - основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність і рівень розробленості обраної теми; визначено мету й основні завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження; описано наукову новизну; встановлено практичне значення одержаних результатів магістерської роботи; вказано апробацію результатів дослідження; зазначено про структуру та обсяги роботи.

У **першому розділі** «*Теоретичні засади дослідження*» окреслено загальні та практичні аспекти благоустрою територій.

У **підрозділі 1.1.** «*Джерельна база, основні поняття і категорії дослідження*» проаналізовано джерельну базу дослідження, зокрема джерела енциклопедичного характеру, законодавство України, роботи науковців, які розкривають різні аспекти

поняття «благоустрій населених пунктів». Так, серед вітчизняних науковців, які присвячують свої роботи дослідженню благоустрою населених пунктів, можна виокремити роботи Є. Пряхіна, Р. Шмига, М. Тихомірова, О. Амосова, О. Ігнатенка, А. Кузнецова, К. Бельського, О. Лівінського, С. Ушацького, П. Оробченко, В. Сохи, О. Авдєєнко, М. Захарчука. Розглянуто суб'єктів, об'єкти та складові благоустрою населених пунктів. Зазначено, що основними завданнями благоустрою є розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з раціонального використання територій населених пунктів та їх утримання у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів користування у тому числі і природних, створення належних умов для реалізації прав суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів.

У підрозділі 1.2. *«Законодавча та нормативно-правова база дослідження»* проаналізовано ґрунтовну законодавчу та нормативно-правову базу для здійснення благоустрою населених пунктів. Вона складається з таких ключових груп: закони України у сфері здійснення благоустрою населених пунктів; підзаконні нормативно-правові акти національного законодавства з питань забезпечення благоустрою населених пунктів в Україні; нормативно-технічні документи, якими регулюється благоустрій населених пунктів. Ключовими у сфері здійснення благоустрою населених пунктів є Закон України «Про благоустрій населених пунктів» та Типові правила благоустрою території населеного пункту, які закріплюють вимоги щодо благоустрою території населених пунктів, та є підставою для розроблення і затвердження органами місцевого самоврядування «Правил благоустрою населеного пункту».

У підрозділі 1.3. *«Закордонний досвід реалізації проєктів благоустрою»* проаналізовано досвід розвинених країн у сфері здійснення та забезпечення благоустрою на прикладі окремих міст. Пріоритетними напрямками розвитку закордонних міст виступають екологічність, технологічність, інноваційність, людиноцентричність, універсальність. Підтримується принцип благоустрою міста, як «місто для людей». Розглянуто концепцію «розумних міст» (SMART-city), що активно розвиваються в сучасному світі. Інтеграція багатьох інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) забезпечує ефективне керівництво міською інфраструктурою, а брендинг територій сприяє стратегічному просуванню міста, з метою його розвитку, інвестиційної привабливості.

У другому розділі *«Планування, фінансове забезпечення благоустрою населених пунктів та громадська участь»* проаналізовано особливості організації благоустрою населених пунктів в Україні, а також розкрито сучасні проблеми у сфері благоустрою.

У підрозділі 2.1. *«Сучасні проблеми та етапи реалізації проєктів благоустрою»*

проаналізовано проблеми, які накопичуються та стримують соціально-економічний потенціал розвитку міського середовища, зокрема це стосується низького рівня привабливості території, економіко-організаційних проблем, техніко-експлуатаційних проблем, екологічних проблем, недосконалості законодавчої бази та нормативно-правового регулювання сфери благоустрою, ігнорування питання необхідності забезпечення комфортності та зручності сфери благоустрою для людей з обмеженими фізичними можливостями, та для маломобільних груп населення, ігнорування ролі маркетингу та брендингу, низька інвестиційна привабливість. Розкрито алгоритм процесу реалізації проєктів з благоустрою, який складається з п'яти основних етапів: передпроектний аналіз та формування бачення проєкту, підготовка дизайн-проєкту, розробка проєктно-кошторисної документації, будівельно-монтажні роботи, прийняття в експлуатацію. Наголошено на необхідності виконання робіт з комплексного благоустрою територій та врахуванні критичних факторів, що можуть призвести до руйнації проєкту.

У підрозділі 2.2. «Планування та фінансове забезпечення благоустрою населених пунктів» розкрито особливості та роль планування діяльності у сфері благоустрою населених пунктів, оскільки воно підвищує рівень організованості роботи і знижує ризики отримання негативних результатів, та є процесом прийняття управлінських рішень щодо стратегічного передбачення, розподілу ресурсів, адаптації до зовнішнього середовища, внутрішньої організації. Проаналізовано особливості фінансового забезпечення благоустрою населених пунктів, відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів», яке може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, інших джерел, передбачених законом.

Визначено особливості програмно-цільового методу бюджетування. Розкрито можливості фінансування проєктів благоустрою завдяки Державному фонду регіонального розвитку, Всеукраїнському громадському бюджету, використання механізму державно-приватного партнерства. Наголошено на важливості залучення грантових ресурсів, які виступають дієвим інструментом благоустрою населених пунктів, розширюють ресурси громад та надають додаткову можливість вийти за межі стандартного благоустрою та створити цікаві суспільні простори.

У підрозділі 2.3. «Громадська участь в реалізації міських проєктів благоустрою» розкрито механізми залучення громадян до реалізації проєктів благоустрою, серед яких визначено звернення громадян, загальні збори громадян за місцем проживання, місцева ініціатива, громадські слухання, інформування громадян тощо. Розкрито механізм партиципаторного бюджетування, що слугує інноваційним демократичним інструментом

участі громадян в забезпеченні розвитку територій населених пунктів. Дієвим механізмом залучення активних громадян для реалізації проєктів благоустрою є Громадський бюджет. В розділі визначено також переваги та основні етапи реалізації Громадського бюджету. Розкрито механізм та результативність впровадження Міських Програм на прикладі, Міських Програм «Громадський бюджет м. Миколаєва на 2017-2020 роки» та «Громадський бюджет м. Миколаєва на 2021-2024 роки».

У третьому розділі *«Особливості та шляхи оптимізації управління у сфері благоустрою населених пунктів»* розкрито процес керування благоустроєм на території Корабельного району міста Миколаєва, визначено шляхи оптимізації управління сферою благоустрою на сучасному етапі.

У підрозділі 3.1. «Досвід реалізації проєктів благоустрою на території Корабельного району міста Миколаєва» проаналізовано діяльність головного розпорядника бюджетних коштів з благоустрою території району – адміністрації Корабельного району Миколаївської міської ради за період 2020-2021 роки. Порівняно обсяги бюджетного фінансування протягом вищезазначеного періоду, визначено напрямки роботи у сфері благоустрою відповідно до наданих повноважень. З'ясовано, що поряд з поточними видатками, існують капітальні видатки, які спрямовуються на розвиток інфраструктури району на довготривалий період (дороги, тротуари, внутрішньоквартальні проїзди). Розкрито роль активної позиція мешканців району щодо функціонування та можливостей Громадського бюджету м. Миколаєва, яка дозволяє поліпшити благоустрій окремих територій району. Наведено приклади ефективної співпраці з підприємствами у залученні позабюджетних коштів для реалізації проєктів благоустрою на території району. З'ясовано, що незважаючи на успіхи у сфері реалізації проєктів благоустрою на території Корабельного району, залишається ще багато невирішених питань та проблем у цій сфері, які потребують врегулювання.

У підрозділі 3.2. «Шляхи оптимізації управління сферою благоустрою» проаналізовано ефективність управління благоустроєм, яке має базуватися на дотриманні вимог законодавчої бази, на контролі за станом благоустрою території, залученні різних суб'єктів до обговорення напрямків здійснення благоустрою та виробленні найефективніших його шляхів, врахуванні здобутків закордонного досвіду, використанні новітніх технологій при виконанні робіт з благоустрою, вихованні обізнаних та кваліфікованих кадрів для сфери благоустрою. Наведено принципи «правильного міста», яких треба дотримуватися в урбанізованому середовищі.

ВИСНОВКИ

Сфера благоустрою є однією із головних галузей з життєзабезпечення на території населеного пункту та безпосередньо впливає на комфорт, зручність, безпечність, естетичний стиль, на умови праці та відпочинок населення. Благоустрій територій є однією із пріоритетних задач діяльності органів муніципального управління. Оскільки охоплює достатньо об'ємне коло соціально-економічних, санітарно-гігієнічних, інженерних та архітектурних питань, вирішення яких залежить від фінансових ресурсів, так і від скоординованих дій з боку управлінців.

1. Існує значна кількість наукових джерел, в тому числі й енциклопедичного характеру, які розкривають різні аспекти визначення благоустрою населених пунктів. Визначенню поняття «благоустрій населених пунктів» та його особливостям присвячені роботи таких науковців, як: Є. Пряхіна, Р. Шмига, М. Тихомірова, О. Амосова, О. Ігнатенка, А. Кузнецова, К. Бельського, О. Лівінського, С. Ушацького, П. Оробченко, В. Сохи, О. Авдєєнко, М. Захарчука. Зокрема, «благоустрій населених пунктів» визначають як: сукупність робіт і заходів, що здійснюються для створення здорових, сприятливих і культурних умов проживання населення та проводиться в містах, селищах і селах; сукупність різноманітних видів упорядкування міст, селищ і сіл, що створюють зручні, здорові й культурні умови життя населення; сукупність різноманітних видів впорядкування простору міст, селищ і сіл, з метою створення зручних, здорових, культурних умов життєдіяльності населення та забезпечення їх привабливості. На основі тлумачень складових частин досліджуваного поняття, можна зробити висновок про те, що в більшості з них відсутні суттєві відмінності у трактуванні благоустрою населених пунктів. Благоустрій охоплює широке коло галузей міського будівництва і господарства.

2. Відносини у сфері містобудівної діяльності регулюються Конституцією України, Цивільним, Господарським і Земельним кодексами України, законами України «Про Генеральну схему планування території України», «Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду», «Про землеустрій», «Про регулювання містобудівної діяльності», іншими нормативно-правовими актами та правилами. Благоустрій здійснюється з урахуванням особливостей відповідних територій та відповідно до вимог законодавства, зокрема наступних законів: «Про благоустрій населених пунктів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про природно-заповідний фонд України», «Про охорону культурної спадщини», «Про дорожній рух», «Про автомобільні дороги», «Про Червону

книгу України», «Про відходи», «Про поховання та похоронну справу». Благоустрій здійснюється також й з урахуванням особливостей відповідних територій та відповідно до нормативно-технічних документів. Наприклад, єдині вимоги щодо благоустрою території населених пунктів визначені Типовими правилами благоустрою території населеного пункту.

3. З розвитком науково-технічного прогресу в багатьох країнах світу починає впроваджуватися практика складання генеральних планів міст. Міста отримують систему планування та забудови, органами влади вживаються заходи для припинення самовільного і стихійного будівництва. Поліпшується інженерний благоустрій міст шляхом заощення та озеленення вулиць, улаштування тротуарів, будівництва дренажних та водовідвідних систем, запровадження зовнішнього освітлення вулиць вночі. Покращується естетичний вигляд населеного пункту, виникає своєрідний кодекс будівельних норм та правил, який сприяє забезпеченню та підвищенню рівня благоустрою міст. Поступово великого значення набувають містобудування, архітектура і планування, що необхідні для створення комфортних, економічних у будівництві та експлуатації міст та інших населених пунктів. Однак, на нашу думку, не існує єдиної універсальної моделі благоустрою для всіх країн. Навпаки, дана сфера містить багатий досвід національних систем зі своєю специфікою. Такий досвід треба вивчати, а кращі практики намагатись впроваджувати під час управління благоустроєм міст в Україні.

4. Наразі у сфері управління благоустроєм території в Україні, на нашу думку, накопичилось достатньо проблем, які щодалі поглиблюються, зокрема: низький рівень привабливості території, економіко-організаційні проблеми, техніко-експлуатаційні проблеми, екологічні проблеми, недосконалість законодавчої бази та нормативно-правового регулювання сфери благоустрою, ігнорування питання необхідності забезпечення комфортності та зручності сфери благоустрою для людей з обмеженими фізичними можливостями та для маломобільних груп населення, ігнорування ролі маркетингу та брендингу, інвестиційна привабливість, не всі населені пункти мають розроблені, затверджені та практично-дієві нормативно-правові акти та програмні документи. Відповідно, конструктивній організації благоустрою населених пунктів має сприяти ретельно продумана й спланована державна політика, однак на законодавчому рівні й досі відсутні єдині підходи до формування державної політики сфери благоустрою країни в цілому.

Реалізація проєктів благоустрою передбачає наявність ресурсів, певний ряд етапів з відповідними процедурами та роботами. Концепція, задум щодо створення індивідуального стилю простору з урахуванням функціонального призначення в

кінцевому результату має стати проектом. Фазами життєвого циклу проекту є: ініціація (відправна точка), планування, виконання, контроль, моніторинг, завершення. Таким чином, благоустрій передбачає розробку та реалізацію тієї сукупності заходів, які спрямовані на створення та розвиток естетичності, безпечності та соціально-екологічної організованості середовища. Прийняті рішення щодо благоустрою не повинні суперечити законодавству України.

5. Планування благоустрою території є комплексною багатоаспектною задачею, направленою на створення сприятливих, безпечних, культурних умов життя, трудової діяльності та дозвілля населення, підвищення якості рівня життя містян та привабливості населеного пункту. Планування – це оптимальний розподіл ресурсів для досягнення поставленої мети. Планування діяльності у сфері благоустрою відбувається з урахуванням державної та муніципальної політики розвитку сфери житлово-комунального господарства, врахування кращих практик місцевого самоврядування в Україні та світі, розробкою та впровадженням новацій, з метою поліпшення рівня благоустрою та забезпечення розвитку комфортного оточуючого середовища. Якісне планування в сфері благоустрою дозволяє розподіляти обмежені ресурси між різними цілями та завданнями, які необхідно вирішувати, а головним ресурсом, який забезпечить реалізацію місцевих проєктів є їх належне фінансове забезпечення. Фінансування заходів з благоустрою населених пунктів може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, інших джерел, передбачених законом.

6. У сучасному громадянському суспільстві зростає соціальна активність людей, які прагнуть діалогу з владою, прагнуть бути почутими та намагаються звернути увагу на проблеми, які їх турбують, а по можливості й долучитися до вирішення цих проблем. Громадяни можуть на добровільних засадах здійснювати фінансування заходів з благоустрою території населеного пункту, мікрорайону, кварталу, вулиці або прибудинкової території за місцем проживання. Практика участі громадян існує і підтримується органами місцевого самоврядування. Одним із завдань реформи децентралізації в Україні є передача повноважень та ресурсів громадам на місця, що зумовлює потребу в активізації та посиленні спроможності громадян безпосередньо або через демократично обрані ними органи вирішувати самостійно і під свою відповідальність місцеві проблеми. Дієвим механізмом залучення активних громадян для реалізації проєктів благоустрою є Громадський бюджет. Громадський бюджет є інструментом прямої демократії, ефективним інструментом взаємодії місцевої влади та громади міста, й дієвим механізмом безпосередньої участі громадськості у бюджетному

процесі. Так, ініціативні мешканці міста мають можливість подати власну пропозицію-проект щодо його фінансування за рахунок коштів громадського бюджету, а шляхом голосування містян за проекти вирішити, який них найкращий та буде втілений в життя. Таким чином підвищується відкритість діяльності органів місцевого самоврядування та формується довіра громадян до органів влади, вирішуються питання, які найбільше хвилюють жителів міста.

7. За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок про те, що наразі ефективно реалізовується комплекс заходів та триває процес поліпшення благоустрою на території Корабельного району. До цього процесу, окрім адміністрації району, залучаються і підприємства, і мешканці. Однак, необхідно зазначити, що рівень бюджетного фінансування не відповідає нагальним потребам для розвитку інфраструктури району, яка забезпечила б належний рівень благоустрою, безпечність, комфортність для містян та привабливість району. Також залишається багато невирішених питань та проблем у сфері благоустрою, що викликає невдоволення громадян, наявні численні скарги, зокрема щодо питання асфальтування доріг приватного сектору, улаштування сучасних дитячих та спортивних майданчиків, комплексного підходу до благоустрою територій багатоквартирної забудови, доступність інфраструктури району для маломобільних груп населення та осіб з обмеженими фізичними можливостями, розвиток велоінфраструктури. Існує нагальна потреба в заміні покриття основних магістральних доріг через високу зношеність, будівництва дренажних та водовідвідних каналізаційних мереж, модернізація мереж зовнішнього освітлення. Актуальним є питання доглянутості, омолодження та відновлення зелених насаджень на території району та забезпечення подальшого догляду за насадженнями, з метою створення сприятливих і безпечних умов життєдіяльності населення, поліпшення стану зелених насаджень, підвищення рівня озеленення, екологічної рівноваги, створення гармонічного архітектурно-ландшафтного середовища що впливає на загальний благоустрій території міста. Не менш важливим питанням є питання контролю у сфері благоустрою та відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою, об'єктів благоустрою (знищення, пошкодження), у тому числі і відповідальності містян.

8. Актуальним наразі є питання контролю та відповідальності при реалізації заходів благоустрою населеного пункту, необхідність комплексного розвитку територій благоустрою. Розроблення та запровадження в життя розумної містобудівної концепції, яка враховуватиме природно-кліматичні, екологічні умови, сучасні тенденції та найкращі світові практики задля створення сприятливого життєвого середовища з забезпеченням комфортних умов для життєдіяльності населення.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

Ляшко О.О. Управління у сфері благоустрою населених пунктів / Г.Л. Бондар, О.О. Ляшко // XXIV Всеукраїнська науково-методична конференція «Могилянські читання - 2021: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Миколаїв, Україна, 16-20 листопада 2021 р. Тези. – Миколаїв, 2021. – С. 112-115.

АНОТАЦІЯ

Ляшко О.О. Управління у сфері благоустрою населених пунктів. – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2021.

Кваліфікаційну роботу присвячено дослідженню особливостей та шляхів удосконалення механізмів забезпечення благоустрою населених пунктів. У вступі обґрунтовано актуальність та рівень розробки теми; окреслено мету та основні завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження; описано наукову новизну; встановлено практичне значення отриманих результатів магістерської роботи; вказано апробацію результатів дослідження; зазначено структуру та обсяг роботи. На початку роботи окреслено загальні аспекти дослідження питання благоустрою населених пунктів. Охарактеризовано джерельну базу дослідження, розкрито сутність поняття «благоустрої населених пунктів», охарактеризовано складові благоустрою населених пунктів, проаналізовано законодавчу, нормативно-правову базу дослідження, нормативно-технічні документи, а також закордонний досвід здійснення заходів з благоустрою.

Основна частина дослідження присвячена сучасним проблемам сфери благоустрою, етапам реалізації проєктів благоустрою, плануванню, можливостям фінансового забезпечення благоустрою населених пунктів в Україні та громадській участі в реалізації проєктів з благоустрою.

Наприкінці роботи розкрито досвід реалізації проєктів благоустрою на території Корабельного району міста Миколаєва, зокрема адміністрацією Корабельного району міста Миколаєва, зазначено ефективність залучення підприємств, громадян до покращення благоустрою району та наголошено на проблемних питаннях, які потребують вирішення. Зроблено висновок, що сфера благоустрою потребує оптимізації, ефективного управління та забезпечення якісного контролю за станом благоустрою населених пунктів,

дотримання вимог законодавчої бази, взаємодії та співпраці різних суб'єктів в даній сфері з метою вироблення ефективних механізмів вирішення проблемних питань. Наголошено на необхідності вивчення та впровадження кращого досвіду зарубіжних країн в сфері благоустрою територій населених пунктів та дотримання при здійсненні благоустрою принципу «місто для людей».

Ключові слова: благоустрій населених пунктів, реалізація проєктів благоустрою, планування благоустрою населених пунктів, фінансове забезпечення благоустрою населених пунктів, громадська участь, Громадський бюджет.

SUMMARY

Lyashko O.O. Management in the field of improvement of settlements. - On the rights of the manuscript.

Qualification work for the degree of "master." Petro Mohyla Black Sea National University. - Mykolaiv, 2021.

Qualification work is devoted to studying features and ways to improve the mechanisms for ensuring the improvement of settlements. The introduction substantiates the relevance and level of development of the topic; the purpose and main tasks, object, subject, and methods of research are outlined; described scientific novelty; the practical significance of the obtained results of the master's work is established; approbation of research results is indicated; the structure and scope of work are shown. At the beginning of the work, the general aspects of the research on improving settlements are outlined.

The source base of the study is described, the essence of the concept of "improvement of settlements" is revealed, the components of improvement of settlements are characterized, the legislative, normative-legal base of research, normative-technical documents, and foreign experience of improvement measures are analyzed. The central part of the study is devoted to current problems in the field of landscaping, stages of implementation of landscaping projects, planning, financial opportunities for landscaping of settlements in Ukraine, and public participation in the performance of landscaping projects.

At the end of the work, the experience of implementation of improvement projects in the Ship district of Mykolayiv, particularly by the administration of the Ship district of Mykolayiv, was revealed. It is concluded that landscaping needs optimization, effective management and quality control over the improvement of settlements, compliance with legislation, interaction, and cooperation of various actors in this field to develop effective mechanisms for solving problems. Emphasis is placed on the need to study and implement the best experience of foreign

countries in the landscaping of settlements and compliance with the principle of "city for people" in the implementation of landscaping.

Keywords: improvement of settlements, implementation of improvement projects, planning of improvement of payments, financial support of improvement of settlements, public participation, Public budget.